

דפים טז – יז

כו. כמה חטאות חייבים במקרים דלהלן?

א. העושה אותה מלאכה או כמה מלאכות בשבתות הרבה.

ב. עשה חצי מלאכה בשבת זו והשלימה לשבת האחרת.

ג. הוציא חצי גרוגרת וחזר והוציא חצי גרוגרת.

ד. הבא על נדה כמה פעמים. וכן בשוכב עם בהמה.

ה. הבא על כמה נדות. וכן בשוכב עם בהמות.

א. העושה מלאכות בשבתות הרבה; אם היתה שגגתו בעיקר שבת, שסבור אין שבת בתורה – אינו חייב אלא אחת.

ידע עיקר שבת ושגג ביום השבת שסבור יום חול הוא, ויודע את המלאכות האסורות בשבת – חייב על כל שבת ושבת חטאת אחת, בין על מלאכה אחת בין על מלאכות הרבה, שהימים שבינתיים הרי הם כידיעה המחלקת את שגגתו לחטאות נפרדות. [לדעת אב"י ורב חסדא, דבר זה היה בספק לר' עקיבא, ופשט לו ר' אליעזר וקיבלה ממנו. ולדעת רבה מעולם לא נסתפק רע"ק בדבר].

ק"ח

ישנה דעה שהימים שבינתיים מחלקים רק באופן שהיה אפשר לו לידע בינתיים שחילל שבת, אבל בכגון ששגג בכניסת שבת וסבר שהוא יום חול, אין הימים שבינתיים גורמים לו לידע שגגתו, ואינו חייב אלא אחת (ע' שבט הלוי ח"ה כה. וע"ע במפרשים כאן ובשבת).
ידע בשבת ושגג במלאכות; לרבי אליעזר, חייב על כל מלאכה ומלאכה של כל שבת ושבת. ואפילו עשה כמה מלאכות מעין מלאכה אחת, כגון אב ותולדתו או שתי תולדות של אב אחד (עפ"י רש"י ור"ג, וכ"מ בב"ק ב ובבב"מ שבת עה) – חייב עכ"ל א. [אבל אם חזר ועשה אותו אב מלאכה באותה שבת, וניתן היה לעשותם כאחת – נחלקו רבה ורב יוסף אם חייב שתיים לר"א אם לאו (כדלעיל טו.). ולאביי (כפרש"י), אפילו בשתי שבתות סובר ר"א שדינו כשבת אחת, שלדעתו אין השבתות כגופין המחלקים].
לרבי עקיבא, לפי רבה ואביי (וכן רב נתן בר אושעיא) חייב על כל אב מלאכה [אבל עשה כמה תולדות של אותו אב, וכן אב ותולדתו – אינו חייב אלא אחת], ואין מתחשבין במספר השבתות שאין השבתות כגופין מוחלקים [לדעת רבה, בתחילה נסתפק רע"ק בדבר, ולאביי לא היה מסופק בו]. ולפי רב חסדא (ושמואל ורב אדא בר אבהו), חייב על אב מלאכה של כל שבת ושבת, שהשבתות – כגופין מוחלקים הם.
וכן רבן גמליאל סבר שהשבתות כגופים מוחלקים.

נמצאו שלשה דינים הן; בשגגת שבת, הנידון אם הימים שבינתיים מחלקים כדיעה שבין שגגה לשגגה, אם לאו. ובוה [למסקנא] לדברי הכל מחלקים הם.
בשגגת מלאכות, הנידון הוא אם השבתות נחשבות כגופים מוחלקים, כאילו שגג במלאכה אחרת; לדעת רבי אליעזר (מלבד לאביי לפרש"י) ורבן גמליאל, השבתות כגופים. ולדעת רבה נסתפק בדבר רע"ק ולא קיבל דברי ר"א, ולאביי מעולם לא נסתפק בו ודעתו שאין השבתות כגופים.
ובעשיית כמה מלאכות מעין מלאכה אחת, הנידון הוא האם להחשיבן כמלאכות נפרדות – כן סובר ר"א, ואילו רע"ק לא קיבל דבריו.
להלכה, השבתות כגופים מוחלקים. ומשמע ברמב"ם (שגגות ז, ח) שאינו חייב על כל שבת ושבת אלא בשעשה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת, אבל עשה אותה מלאכה ממש אינו חייב אלא אחת. ובשבת אחת, אין הלכה כר"א המחייב מספר חטאות על העושה כמה מלאכות מעין מלאכה אחת (שגגות ז, ה; שבת ז, ז).
וע"ע שבת סה.

- ב. כתב אות אחת בשבת זו ואות אחרת בשבת אחרת; אפילו רבן גמליאל הסובר 'אין ידיעה לחצי שיעור' (כלומר, הידיעה שבאמצע אינה מחלקת את המלאכה לפטור. וה"ה לימים המפסיקים) – פטור, לפי שהשבתות כגופים מוחלקים הן דומות וכאילו עשה שני חצאי מלאכות שונות בהעלם אחד – שפטור מחטאת.
ובברייתא אחרת שנינו שרבן גמליאל מחייב, ופרשוה בגמרא בשגגת שבת וזדון מלאכות [והימים שבינתיים, אפילו הם נחשבים כדיעה, סובר ר"ג אין ידיעה לחצי שיעור].
במזיד כגון זה; יש אומרים (עפ"י המכילתא ויקהל; ירושלמי שבת ז, א) שפטור (ע' או"ש שגגות ז; שפת אמת כאן). ויש אומרים שלפי סוגיתנו נראה שחייב (ע' שבט הלוי ח"ג מ, ה).
- ג. הוציא חצי גרוגרת וחזר והוציא חצי גרוגרת; אם בהעלם אחד – חייב, ואפילו הוציאן לשתי רשויות (תנא קמא. וכן דעת רבן גמליאל אליבא דרבא). ולר' יוסי, אינו חייב אלא כשהוציאן לאותה רשות.

וכן פסק הרמב"ם (שבת יח, כד).

רבנו חננאל גורס בדברי ר' יוסי 'מרשות אחת חייב משתי רשויות פטור'.

הוציאן בשני העלמות – לתנא קמא פטור. לר"ג חייב, שאין ידיעה לחצי שיעור.

הלכה כחכמים (בשבת קה) שיש ידיעה לחצי שיעור (רמב"ם שגגות ו).

ד. הבא על גדה אחת כמה פעמים; אם בשתי העלמות, חייב על כל ביאה וביאה. אם בהעלם אחד – לדברי

ר' אליעזר, חייב על כל ביאה וביאה (כלומר על כל כז). ולר' עקיבא אינו חייב אלא אחת. ואולם אם

טבלה בין ביאה לביאה, הימים שבינתים הרי הם כידיעה המחלקת וחייב על כל אחת ואחת.

כך פירש רב חסדא את תשובת ר' אליעזר לרע"ק, וקיבלה ממנו. ואף לרבה מודה רע"ק

שימים שבינתים הם כידיעה המחלקת. וכן פסק הרמב"ם (שגגות ה,ה).

בא על גדה וספרה שבעה נקיים, וביום השביעי טבלה ואח"כ ראתה שוב ובא עליה – נסתפק

במנחת חינוך (רח, ט) שמא הימים מחלקים, כי מדין תורה היא מותרת לו לאחר טבילה בשביעי

אלא שחכמים אסרו (ע"ש. וע"ע אור-שמח שגגות ה,ה).

וכן בשוכב עם בהמה; לר"א, חייב לעולם על כל ביאה. ולרע"ק – תלוי במספר ההעלמות.

ה. הבא על כמה גדות בהעלם אחד – חייב על כל אחת ואחת. שבזה הכל מודים שגופים מחלקים. וגם אם

היא קטנה שאינה מוזהרת עליו כשם שהוא מוזהר עליה [והלא היא מוזהרת לאחר זמן].

קטנה שבגרה, וכן בתולה שנבעלה, אין שינוי זה שבגופה מחשיבה כגופין מחולקין (עפ"י

מנחת חינוך קכא, י; אפיקי ים ח"א י).

ובבהמות; לר' אליעזר, חייב על כל אחת ואחת. ולר' עקיבא, לדעת רבה משמע שאינו חייב אלא אחת

(כשם שבשבת סובר רע"ק שהשבחות אינן כגופים המחלקים. ועכ"פ הרי זה ספק). ולרב חסדא, חייב על

כל אחת ואחת. (וכן פסק הרמב"ם).

פרק רביעי; דפים יז – יח

כז. על מה מביאים קרבן אשם תלוי? אלו הם סוגי הספקות שעליהם הוא בא, ובאלו ספקות אין מביאים אותו?

כל חטא ששגגתו חטאת קבועה (ויש אומרים אף בעבירות נוספות – ע' להלן כב; כה) – על לא-הודע שלו מביאים

אשם תלוי. כיצד? אכל וכסבור שהוא שומן מותר, ולבסוף נסתפק לו שמא היה חלב-אסור – מביא אשם

תלוי עד שיוודע הדבר. נודע שהיה חלב – מביא חטאת קבועה.

ידע בשעת מעשה שהוא ספק חלב – אינו מביא קרבן, שהרי זה מזיד ואינו 'שב מידיעתו'

(עפ"י רש"י ותוס'). ויש ראשונים שנראה מדבריהם שהם חולקים על כך (ע' שטמ"ק כתובות כב

ובקוב"ש שם אות ס; שבט הלוי ח"ב לו; אבנ"ז אה"ע רעט, ז ואילך).

סוגי הספקות שמביאים עליהם אשם תלוי; בין בספק אם אכל חלב בין בספק בשיעורו.

כתבו התוס' שכן הדין בהצטרפות שני הספקות יחדיו – מביאים אשם תלוי בספק-ספקא.

ולדברי הלחם-משנה ועוד, אין כן דעת הרמב"ם, וכן דייק הרש"ש מרש"י שפטור.